

Ändring i lagen om elcertifikat

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande proposition 2008/09:9 om ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat samt två motioner som väckts med anledning av regeringens förslag.

Propositionen innebär bl.a. att en ny definition av elintensiva industrier införs i lagen. Utgångspunkten för att ett företag eller en del av ett företag ska registreras som elintensiv industri är elanvändningen i förhållande till förädlingsvärdet av den elintensiva industrins produktion. Därtill införs en möjlighet att registreras som elintensiv industri om en verksamhet medför att avdrag får göras för skatt på el enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Utskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna, vilka ska träda i kraft den 1 januari 2009. Samtliga behandlade motionsyrkanden avstyrks. Avslag på propositionen yrkas i en reservation (mp). I en annan reservation (s) efterlyses justeringar av omfattningen av undantaget från den s.k. kvotplikten.

Vidare tar ett enligt utskott initiativ till ett riksdagsuttalande med innebörden att regeringen bör granska effekterna av de olika klimat- och energipolitiska styrmedlen för den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin. Enligt utskottets uppfattning bör en sådan granskning inte bara avse effekterna på industrin vad gäller elcertifikat och kvotpliktens undantag utan även omfatta andra styrmedel såsom energibeskattnings, utsläppsrätter m.fl.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Propositionen	5
Motionerna	6
Vissa kompletterande uppgifter	6
Utskottets ställningstagande	9
Inledning	9
Ändring i lagen om elcertifikat	9
Omfattning av undantaget från kvotplikten	10
Granskning av effekter	10
Reservationer	12
1. Ändring i lagen om elcertifikat, punkt 1 (mp)	12
2. Omfattning av undantaget från kvotplikten, punkt 2 (s)	13
3. Omfattning av undantaget från kvotplikten, punkt 2 – motiveringen (mp)	14
Särskilt yttrande	15
Ändring i lagen om elcertifikat, punkt 1 (s)	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	16
Propositionen	16
Följdmotionerna	16
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Ändring i lagen om elcertifikat**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:9 och avslår motion 2008/09:N3 yrkande 1.

Reservation 1 (mp)

2. **Omfattning av undantaget från kvotplikten**

Riksdagen avslår motion 2008/09:N2 yrkande 1.

Reservation 2 (s)

Reservation 3 (mp) – motiveringen

3. **Granskning av effekter**

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att granska effekterna av de olika klimat- och energipolitiska styrmedlen för den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin. Därmed avslår riksdagen motion 2008/09:N2 yrkande 2.

Stockholm den 28 oktober 2008

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Karin Granbom Ellison (fp), Eva-Lena Jansson (s) och Lage Rahm (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2008/09:9 om ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat,

dels två motioner som väckts med anledning av propositionen.

Upplysningar och synpunkter i ärendet har inför utskottet lämnats av företrädare för Jernkontoret.

Bakgrund

Lagen (2003:113) om elcertifikat trädde i kraft den 1 maj 2003 (prop. 2002/03:40, bet. 2002/03:NU6). I mars 2006 överlämnade regeringen en proposition om förnybar el med gröna certifikat (prop. 2005/06:154) till riksdagen. Propositionen innehöll förslag till ändringar i lagen om elcertifikat som syftade till att effektivisera och renodla elcertifikatssystemet. Förslaget innebar bl.a. att ambitionsnivån i systemet höjdes. Vidare föreslogs en ny definition av elintensiva företag som bygger på den mängd el som används i tillverkningsprocessen i det enskilda företaget. Dessa ändringar trädde i kraft den 1 januari 2007.

I samband med riksdagens behandling av propositionen anmodade riksdagen regeringen att undersöka om det fanns anledning att utvidga undantaget till att möjliggöra för företag att välja alternativa sätt att mäta elintensiteten i företaget, t.ex. genom att mäta elförbrukningen i relation till företagets förädlingsvärde (bet. 2005/06:NU17).

Regeringen gav i mars 2007 Statens energimyndighet i uppdrag att utreda användningen av begreppen energi- och elintensitet samt föreslå förändringar i elcertifikatssystemet vad gäller undantag från kvotplikt. I december 2007 redovisade Energimyndigheten sina förslag, vilka därefter har remissbehandlats.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om elcertifikat. Därtill uppmanar riksdagen regeringen – genom ett tillkännagivande – att granska effekterna av de olika klimat- och energipolitiska styrmedlen för den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin. Granskningen bör inte bara avse effekterna på industrin vad gäller elcertifikat och kvotpliktens undantag utan även omfatta andra styrmedel såsom energibeskattnings, utsläppsrätter m.fl. Därutöver avslår riksdagen tre motionsyrkanden.

Jämför reservationerna 1 (mp), 2 (s) och 3 (mp).

Propositionen

I propositionen föreslås att en ny definition av elintensiv industri införs i lagen (2003:113) om elcertifikat. Enligt förslaget ska elintensiteten beräknas i förhållande till förädlingsvärdet av den elintensiva industrins produktion i stället för försäljningsvärdet. Genom den nya definitionen kan även företag som bedriver verksamhet för vilken avdrag för energiskatt på el får göras enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi bli registrerade som elintensiva industrier. Därtill utvidgas företagsbegreppet så att det omfattar både ett företag i sin helhet och en del av ett företag som utgör en egen verksamhet eller verksamhetsgren.

En elintensiv industri som registrerats för att elintensiteten i genomsnitt är minst 190 MWh per miljon kronor av förädlingsvärdet ska få undanta all den el som används i den industriella tillverkningsprocessen. Om den elintensiva industrin däremot har registrerats för att verksamheten berättigar till avdrag för skatt på el enligt lagen om skatt på energi får enligt förslaget samma mängd el undantas vid beräkningen av kvotplikten som en skattskyldig kan göra avdrag för enligt denna lag. Orsaken till denna utformning är, anförts det i propositionen, att den totala mängden undantagen el ska påverkas så lite som möjligt av regeländringarna. Vidare ska den elintensiva industrin under vissa förutsättningar slippa beakta även el som inte används i tillverkningsprocessen vid beräkningen av kvotpliktens omfattning.

Tillsynsmyndigheten ska, enligt vad som föreslås i propositionen, pröva om ett företag eller en del av ett företag kan registreras som elintensiv industri efter ansökan av företaget. Först när en registrering har skett inträder kvotplikten. En registrering ska i normalfallet gälla i tre år. För nystartade verksamheter ska ett registreringsbeslut gälla i ett år. Vid

utgången av varje registreringsperiod ska tillsynsmyndigheten ta initiativ till prövning av fortsatt registrering. Avregistrering av en elintensiv industri under en pågående registreringsperiod kan endast ske när den elintensiva industrin själv begär det eller när beslutet om registrering baserats på oriktiga eller vilseledande uppgifter. Kvotplikten upphör för en elintensiv industri när den har avregistrerats.

För att minska den administrativa bördan föreslås att deklarationsskyldigheten till tillsynsmyndigheten tas bort för sådana elintensiva industrier som bara använder el som får undantas vid beräkning av kvotplikten. Enligt regeringen bör möjligheten till befrielse från deklarationsskyldigheten prövas samtidigt med frågan om registrering som elintensiv industri, och ett beslut om befrielse från deklarationsskyldigheten bör gälla för samma period som ett beslut om registrering.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Därtill föreslås vissa övergångsbestämmelser mot bakgrund av att ett ansökningsförfarande införs fr.o.m. den 1 januari 2009 och att det blir en ny avgränsning av vilka som ska betraktas som elintensiva industrier.

Motionerna

Två motioner har väckts med anledning av propositionen.

I motion 2008/09:N2 (s) framhålls att regeringens förslag innehåller några mindre lyckade gränsdragningar som riskerar att drabba den internationellt konkurrensutsatta industrin. Motionärerna förordar därför att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till justeringar av bestämmelserna om undantag från kvotplikt där regeringen bl.a. bör överväga att utvidga undantaget från kvotplikt för metallurgiska processer enligt lagen om skatt på energi. Vidare bör riksdagen anmoda regeringen att inom ett år återkomma till riksdagen med en redovisning av hur företagens internationella konkurrenskraft har påverkats av de nya reglerna för undantag från kvotplikt i elcertifikatssystemet.

Enligt vad som anförs i motion 2008/09:N3 (mp) bör riksdagen avslå regeringens förslag till ändringar i lagen om elcertifikat. Motionärernas uppfattning är att de ändringar som görs i elcertifikatssystemet måste leda till ökat stöd för ny förnybar kraftproduktion.

Vissa kompletterande uppgifter

Undantaget från kvotplikten

Undantagsreglerna i lagen om elcertifikat tillkom för att värna den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin. De branscher som fick undanta el räknades upp i den ursprungliga lagen. Svensk näringsgrensin-delning (SNI-koder) användes för att ange vilka branscher som fick undan-

tag från kvotplikten. Konstruktionen i lagen innebar dock att även företag som inte var elintensiva fick undanta el bara de hörde till en av branscherna som räknades upp. Vid regeländringen som infördes den 1 januari 2007 betonades elintensiteten i syfte att hitta en mer träffsäker utgångspunkt, och branschuppräknningen togs bort. Den nuvarande utformningen av undantaget från kvotplikten baseras på en definition som tar utgångspunkt i företagets elintensitet i termer av hur mycket el som används i tillverkningsprocessen i förhållande till försäljningsvärdet av företagets produktion. I samband med att riksdagen beslutade om den nya definitionen (prop. 2005/06:154, bet. 2005/06:NU17) uppmanades regeringen att undersöka om det fanns anledning att utvidga undantaget till att möjliggöra för företag att välja alternativa sätt att mäta elintensiteten, t.ex. genom att mäta elförbrukningen i relation till företagets förädlingsvärde.

I mars 2007 beslutade regeringen (N2007/1495/E) att uppdra åt Energimyndigheten att utreda användningen av begreppet energi- och elintensitet samt föreslå förändringar i elcertifikatssystemet vad gäller undantag från kvotplikt. Enligt regeringen fanns det två alternativa förslag till nya undantagsregler. Den ena var att, i enlighet med utskottets förslag, utvidga undantaget från kvotplikten så att företagen, utöver undantaget baserat på försäljningsvärde, kan välja att basera sitt undantag från kvotplikten på elanvändning per förädlingsvärde. Det andra alternativet var att de företag som omfattas av avdragen från energiskatt på elektrisk kraft enligt lagen om skatt på energi också undantas från kvotplikten i elcertifikatssystemet. Vidare påpekade regeringen att nya regler för undantag kan innebära att en större mängd använd el undantas från elcertifikatssystemet, vilket i sin tur innebär att kvoterna inom systemet måste justeras för att förhindra en oönskad ökning av priserna på elcertifikat. En sådan justering är dock inte önskvärd, påpekades det, och en utgångspunkt för analysen borde därför vara att mängden el som undantas från systemet inte ökar. Om myndigheten gjorde bedömningen att denna elmängd överstiger totalt 43 TWh borde myndigheten utreda hur förslaget kan justeras för att minimera den ytterligare mängd använd el som undantas från elcertifikatssystemet jämfört med i dag, anfördes det.

Energimyndigheten redovisade i december 2007 sina slutsatser och förslag i rapporten om de elintensiva företagens undantag från kvotplikten i elcertifikatssystemet (ER 2007:46). I rapporten förordades en ny utformning av den elintensiva industrins undantag från kvotplikten där den elintensiva industrin definieras som ett företag där el används i tillverkningsprocessen i en utsträckning motsvarande minst 190 MWh per miljon kronor av företagets förädlingsvärde *eller* el används för ändamål som har fullständigt avdrag för energiskatt enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen om skatt på energi. Enligt myndigheten skulle en sådan utformning bl.a. medföra en ökad grad av harmonisering mellan regelverken. Det skulle även bidra till en ökad förutsägbarhet för de industrier som använder el i någon av de uppräknade processerna. När det gäller fastställandet av gränsvär-

dena för undantag påpekades i Energimyndighetens rapport att den nya undantagsregeln enligt uppdragsbeskrivningen skulle utformas så att den omfattar ungefär samma elanvändning som dagens undantag för att undvika ett förnyat behov av att justera kvotpliktsutvecklingen. En utgångspunkt borde därför vara att storleken på undantaget inte ökar till följd av ändringen i definitionen av elintensiv industri. Energimyndighetens bedömning var att den nya definitionen av elintensiv industri borde utformas så att den ger mellan 39 och 40 TWh undantagen elanvändning för att påverka kvotplikten så lite som möjligt. Vid denna bedömning tog Energimyndigheten hänsyn till den kvotpliktiga elanvändning som nuvarande kvotutveckling är fastställd utifrån samt vetskap om att det verkliga utfallet tenderar att bli något lägre än vad statistiken antyder.

Mängden undantagen el

Vilka effekter de föreslagna förändringarna kan väntas få framgår dels av konsekvensanalysen i propositionen, dels av Energimyndighetens rapport. Av de nyssnämnda dokumenten framgår att den definition som föreslås i propositionen beräknas leda till att 39,6 TWh undantas kvotplikten och att 670 företag berörs (beräknat utifrån 2005 års statistik). Med den nuvarande definitionen av elintensiva företag skulle, motsvarande år, den mängd el som undantas från kvotplikt uppgå till ca 41,7 TWh och antalet berörda företag vara 827. Mängden undantagen el minskar således med 2,1 TWh och antalet företag med ca 160 i denna jämförelse. Minskningen av undantagen el kommer främst från gruvindustri och järn- och stålindustri. De branscher som skulle minska mest i antal företag är verkstadsindustri, kemisk industri, livsmedelsindustri och trävaruindustri.

Mängden undantagen el 2007 var 42,8 TWh. Det bör dock beaktas att en viss del av dessa undantagna terawattimmar (uppskattningsvis knappt 2 TWh) kommer från branscher som inte har industriell tillverkning och som därför inte längre kommer att få undanta el enligt det nu framlagda förslaget, såsom företag med värme- och kylproduktion och växthusnäringen.

I propositionen redovisas även vilka effekterna hade varit om förslaget till ny definition skulle ha utformats så att de företag som får undantag enligt lagen om skatt på energi skulle få undantag för hela sin elanvändning i den industriella tillverkningsprocessen. Sammantaget skulle då den undantagna elen uppgå till 42,3 TWh, dvs. 2,7 TWh mer än med det förslag som nu lagts fram. För att mängden undantagen el då skulle hamna på den nivå som Energimyndigheten förordade (39–40 TWh) hade det varit nödvändigt att höja grundnivån till 360 MWh per miljon kronor av förädlingsvärdet. Detta skulle leda till att totalt 457 företag får undantag från kvotplikten och att den totala mängden undantagen el uppgår till 39,4 TWh.

Behandling av vissa motionsyrkanden

Utskottet har beslutat att senarelägga hanteringen av två yrkanden i de motioner – 2008/09:N2 (s) och 2008/09:N3 (mp) – som väckts med anledning av propositionen för att vid ett senare tillfälle hantera dessa yrkanden tillsammans med motioner från den allmänna motionstiden som rör elcertifikatssystemets framtida utformning.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet behandlar först regeringens förslag om ändring i lagen om elcertifikat. Därefter tar utskottet ställning till motionsyrkanden dels om omfattningen av undantaget från kvotplikten, dels om en granskning av förslagens effekter.

Ändring i lagen om elcertifikat

Enligt förslaget i propositionen ska en ny definition av elintensiva industrier införas. Utgångspunkten för beräkningen av om en industri är elintensiv eller inte ska vara förädlingsvärdet av den elintensiva industrins produktion. Därtill ska företag som bedriver verksamhet för vilken avdrag för skatt på el får göras enligt lagen om skatt på energi kunna bli registrerade som elintensiva industrier. Enligt förslaget ska, beroende på definition, undantaget omfatta all el i den industriella tillverkningsprocessen eller samma mängd el som en skattskyldig får göra avdrag för enligt lagen om skatt på energi. Syftet med de föreslagna ändringarna är bl.a. att på ett mer ändamålsenligt sätt än tidigare peka ut den grupp av elintensiva industrier som kan få undanta el vid beräkning av kvotplikt. Förslaget är framlagt bl.a. mot bakgrund av att riksdagen, som tidigare nämnts, begärt att regeringen skulle undersöka möjligheten att möjliggöra för företag att välja alternativa sätt att mäta elintensiteten, t.ex. genom att mäta elanvändningen i relation till företagets förädlingsvärde. Utskottet kan därvid konstatera att förslaget ligger i linje med vad riksdagen tidigare uttalat i frågan. Att elintensiteten framöver, som föreslås i propositionen, i huvudsak kommer att bedömas utifrån förädlingsvärdet av den elintensiva industrins produktion, ser utskottet som en mer rättvisande metod än den nuvarande där motsvarande bedömning görs utifrån försäljningsvärdet. Utskottet har således inget att erinra mot förslaget, varken när det gäller den nya definitionen av elintensiva industrier eller de övriga delar som förslaget omfattar. Propositionen bör således bifallas av riksdagen. Det ovan sagda innebär följaktligen att utskottet anser att riksdagen bör avslå yrkandet i motion 2008/09:N3 (mp) om att förslagen i propositionen ska avslås.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks propositionen, medan det nyssnämnda motionsyrkandet avstyrks.

Omfattning av undantaget från kvotplikten

I motion 2008/09:N2 (s) begärs ett tillkännagivande om den internationellt konkurrensutsatta industrins undantag från kvotplikten. Enligt motionärerna bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag till justeringar av bestämmelserna om undantag från kvotplikt. I detta inbegrips att överväga att utvidga undantaget från kvotplikten för metallurgiska processer enligt lagen om skatt på energi, så att samtliga produktionssteg fram till den handelsfärdiga stålprodukten omfattas.

Utskottet har i denna fråga följande uppfattning. Undantagsreglerna i lagen om elcertifikat tillkom för att värna den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin, och enligt utskottets uppfattning är det även förståeligt angeläget att denna industri inte drabbas av merkostnader som riskerar att snedvrider företagets konkurrenssituation på den internationella marknaden. När det gäller den undantagsregel som utskottet i det föregående tillstyrkt har utgångspunkten vid dess utformning enligt regeringen varit att den totala mängden undantagen el ska påverkas så lite som möjligt av regeländringarna. Energimyndigheten, som på uppdrag av regeringen utrett frågan, har gjort bedömningen att den el som undantas kvotplikten bör uppgå till 39–40 TWh för att påverkan på elcertifikatssystemet ska minimeras. Utskottet har inget att invända mot denna bedömning. Enligt de beräkningar som Energimyndigheten gjort, utifrån 2005 års statistik, kommer förslaget att innebära att totalt 39,6 TWh el undantas från kvotplikten och att 670 företag berörs. Merparten av den el som kan undantas, ca 38,5 TWh, undantas för att företagen har en viss elintensitet. Därtill undantas ca 1,1 TWh via lagen om skatt på energi. De företag som kvalificerar sig för undantag enligt lagen om skatt på energi återfinns framför allt i branscherna stål- och metallverk, plast- och kemiföretag samt jord- och stenindustrin. Enligt de beräkningar som redovisas i propositionen skulle, om de företag som får undanta viss el enligt lagen om skatt på energi får undanta all el i tillverkningsprocessen, den undantagna elen öka med ca 2,7 TWh. Det skulle innebära att den totala mängden el som undantas kvotplikt överstiger nivån som Energimyndigheten bedömt som lämplig.

Utskottet kan konstatera att olika gränsdragningsproblem sannolikt alltid kommer att kunna identifieras, oavsett vilken metod som väljs för att definiera de industrier som har möjlighet att berättigas undantag från kvotplikt. Det är angeläget att följderna av de förändringar som nu föreslagits bevakas. Med hänvisning till det anförda avstyrks nämnda motion i här aktuell del.

Granskning av effekter

Det har i motion 2008/09:N2 (s) förordats att riksdagen ska begära att regeringen återkommer med en redovisning av hur företagets internationella konkurrenskraft påverkas av de nya reglerna för undantag från kvotplikt. Utskottet förutsätter att regeringen följer upp effekterna av de

genomförda förändringarna, inte minst beträffande de industrier som enligt den nya definitionen inte kan undanta all el i den industriella tillverkningsprocessen. Det sagda ligger delvis i linje med vad som anförs i motion 2008/09:N2 (s). Utskottet anser emellertid inte att ett riksdagsuttalande behövs i denna del, varför det nu aktuella yrkandet i motionen avstyrks.

I detta sammanhang vill utskottet dock lyfta fram frågan om olika styrmedels effekter för den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin. Enligt utskottets mening finns det skäl att närmare granska de samlade effekterna av de olika klimat- och energipolitiska styrmedlen för internationellt konkurrensutsatta elintensiva branscher. Dessa effekter kan inte begränsas till bestämmelserna om gränsdragning när det gäller undantag från kvotplikt. En sådan granskning bör avse inte bara effekterna på internationellt konkurrensutsatt industri vad gäller elcertifikat och kvotpliktens undantag utan även andra styrmedel, såsom energibeskattningen, utsläppsrätter m.fl. Vad som här anförs bör riksdagen ge regeringen till känna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Ändring i lagen om elcertifikat, punkt 1 (mp) av Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:N3 yrkande 1 och avslår proposition 2008/09:9.

Ställningstagande

Den proposition som förelagts riksdagen syftar enligt regeringen till att på ett mer ändamålsenligt sätt än tidigare peka ut den grupp av elintensiva industrier som kan få undanta el vid beräkning av kvotplikt. Vidare hävdar regeringen att förslagen även syftar till att göra elcertifikatssystemet mer stabilt och förutsägbart samt att de ska lätta på den administrativa bördan för både företag och tillsynsmyndighet. Enligt min mening syftar de föreslagna ändringarna emellertid framför allt till att omfördela undantaget från kvotplikten mellan olika företag. Utgångspunkten måste i stället vara att de förändringar som görs i elcertifikatssystemet leder till ett ökat stöd för ny förnybar elproduktion. Att undanta den svenska elintensiva industrin från kvotplikten ligger inte i linje med detta; snarare borde detta undantag avskaffas. Jag anser därför, i likhet med vad som anförs i motion 2008/09:N3 (mp), att riksdagen bör avslå regeringens förslag till ändringar i lagen om elcertifikat.

Miljöpartiet har i den motion – 2008/09:N3 – som väckts med anledning av propositionen framlagt förslag om hur stödet till den förnybara elproduktionen bäst kan utformas. Dessa förslag bottnar i en övertygelse om att elcertifikatssystemet snarast måste förstärkas för att en storskalig utbyggnad av vindkraft ska kunna ske och för att kommersiell teknik för bl.a. vågkraft och solcellsel ska kunna komma till stånd. För att möjliggöra detta krävs en ökad kvotplikt inom elcertifikatssystemet i kombination med att ett fastprissystem införs för omogna elproduktionstekniker. Utskottet har dessvärre valt att skjuta upp beredningen att detta förslag till ett senare tillfälle. Jag nöjer mig därför med att i detta sammanhang yrka avslag på propositionen.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2008/09:N3 (mp) i här aktuell del. Propositionen avstyrks i sin helhet.

2. Omfattning av undantaget från kvotplikten, punkt 2 (s)

av Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Karin Åström (s), Börje Vestlund (s) och Eva-Lena Jansson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:N2 yrkande 1.

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i motion 2008/09:N2 (s) anser vi att regeringens förslag innehåller några mindre lyckade gränsdragningar som riskerar att på ett negativt sätt drabba den internationellt konkurrensutsatta svenska industrin. Enligt vår uppfattning är undantaget från kvotplikten avgörande för en fortsatt god konkurrenskraft i de företag som verkar på, och vars produkter prissätts på, den internationella marknaden. För dessa företag finns inga möjligheter att låta kunderna ta kostnaderna för elcertifikatssystemet, då detta endast finns i Sverige. Enligt det förslag som nu förelagts riksdagen, vilket vi i det föregående tillstyrkt, kommer vissa av de företag som kan registrera sig som elintensiva industrier inte att få undanta all el i den industriella tillverkningsprocessen. Mot denna bakgrund anser vi att riksdagen bör begära att regeringen återkommer med förslag till justeringar av bestämmelserna om undantag från kvotplikten där företagens konkurrensförhållanden beaktas i högre utsträckning än vad som görs i det förslag som nu lagts fram. I detta inbegrips att regeringen bl.a. bör överväga att utvidga undantaget från kvotplikten för metallurgiska processer enligt lagen om skatt på energi, så att samtliga produktionssteg fram till den handelsfärdiga produkten omfattas.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks nämnda motion i berörd del.

3. Omfattning av undantaget från kvotplikten, punkt 2 – motiveringen (mp)

av Lage Rahm (mp).

Ställningstagande

Som jag gett uttryck för i reservation 1 är min åsikt att de förändringar som bör göras i elcertifikatssystemet i första hand ska syfta till att öka stödet för ny förnybar elproduktion. Att ytterligare utöka undantaget från kvotplikten för den elintensiva industrin, vilket förordas i motion 2008/09: N2 (s), ligger således inte i linje med min uppfattning.

Med hänvisning till det anförda avstyrks nyssnämnda motion i här aktuell del.

Särskilt yttrande

Ändring i lagen om elcertifikat, punkt 1 (s)

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Karin Åström (s), Börje Vestlund (s) och Eva-Lena Jansson (s) anför:

I en av de motioner som väckts med anledning av propositionen – 2008/09: N2 (s) – har föreslagits att riksdagen ska begära att regeringen snarast återkommer med ett förslag på hur elcertifikatssystemet ska kunna utformas för att uppfylla ett mål om 30 TWh förnybar el till 2020. Utskottet har dessvärre valt att skjuta upp hanteringen av detta förslag för att behandla det vid ett senare tillfälle, sannolikt under våren 2009. Vi vill här markera vår uppfattning att detta är ett felaktigt beslut. För att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av förnybar elproduktion är en höjning av ambitionsnivån i elcertifikatssystemet nödvändig. Det är även uppenbart att en sådan ändring bör ske skyndsamt för att ge industrin nödvändiga planeringsförutsättningar.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:9 Ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.

Följdmotionerna

2008/09:N2 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att internationellt konkurrensutsatt industri ska undantas från kvotplikt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av hur företagen påverkats av förändringarna i bestämmelserna för undantag från kvotplikt.

2008/09:N3 av Lage Rahm m.fl. (mp):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag i proposition 2008/09:9 om ändringar av elcertifikatssystemet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:113)
om elcertifikat

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:113) om elcertifikat
dels att 1 kap. 2 §, 4 kap. 1, 4 och 6–9 §§, 5 kap. 3 §, 6 kap. 7 a, 7 c, 8,
12 och 14 §§, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 § samt rubriken närmast före 6 kap.
7 a § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 4 kap. 7 a–7 c §§, av
följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.**2 §¹**

I denna lag används följande beteckningar med den betydelse som här
anges:

1. förnybar energikälla: vindkraft, solenergi, vågenergi, geotermisk
energi, biobränslen och vattenkraft,

2. elcertifikat: ett av staten utfärdat bevis om att en megawattimme
förnybar el har producerats med iakttagande av bestämmelserna i denna
lag och i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen,

3. certifikatberättigad producent: en innehavare av en godkänd
produktionsanläggning för förnybar el,

4. elleverantör: den som yrkesmässigt levererar el som har producerats
av honom själv eller av någon annan,

5. *elintensivt företag*: ett företag
som bedriver tillverkning och som
i denna process under ett kalen-
derår använder minst 40 mega-
wattimmar el för varje miljon
kronor av försäljningsvärdet av
företagets produktion.

5. *elintensiv industri*: ett företag
i sin helhet eller en del av ett
företag som utgör en egen verk-
samhet eller verksamhetsgren, där
det

a) bedrivs och under de senaste
tre åren har bedrivits industriell
tillverkning i en process i vilken
det använts i genomsnitt minst 190
megawattimmar el för varje miljon
kronor av förädlingsvärdet av den
elintensiva industrins produktion,
eller

b) bedrivs ny verksamhet med
industriell tillverkning i en process
i vilken det används eller beräknas
användas i genomsnitt minst 190
megawattimmar el för varje miljon
kronor av förädlingsvärdet av den
elintensiva industrins produktion,
eller

¹ Senaste lydelse 2006:1016.

c) bedrivs verksamhet för vilken avdrag får göras för skatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

6. förädlingsvärde: skillnaden mellan den elintensiva industrins sammanlagda omsättning och sammanlagda inköp, så som dessa begrepp är att förstå enligt 1 kap. 8 § lagen om skatt på energi.

4 kap.

1 §²

Kvotpliktiga är

1. elleverantörer som levererar el till elanvändare,
2. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de själva producerat, importerat eller köpt på den nordiska elbörsen, och
3. *elintensiva företag.* 3. *elintensiva industrier som registrerats.*

4 §³

Vid beräkning av kvotplikten beaktas inte följande el.

1. El som matats in på det elektriska nätet i syfte att upprätthålla nätets funktion (förlustel).
2. El som en elleverantör har levererat till en elanvändare utan ersättning i enlighet med ett avtal om inträngsersättning. Detta gäller dock bara om leveransen sker vid en lägre effekt än 50 kilowatt (frikraft).
3. El som har använts i tillverkningsprocessen i ett elintensivt företag, såvitt avser
 - a) 50 procent av den använda elen, om elanvändningen är minst 40 megawattimmar men lägre än 50 megawattimmar för varje miljon kronor av försäljningsvärdet av företagets produktion under beräkningsåret,
 - b) 75 procent av den använda elen, om elanvändningen är minst 50 megawattimmar men lägre än 60 megawattimmar för varje miljon kronor av försäljningsvärdet av företagets produktion under beräkningsåret, eller
 - c) 100 procent av den använda elen, om elanvändningen är minst
3. *El som har använts i den industriella tillverkningsprocessen om den elintensiva industrin har registrerats enligt 1 kap. 2 § 5 a eller b, eller el som har använts i sådan omfattning som avses i 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi om den elintensiva industrin har registrerats enligt 1 kap. 2 § 5 c.*

Om kvotplikten för en registrerad elintensiv industri endast omfattar sådan el som inte ska beaktas enligt första stycket och övrig el som inte överstiger 60 megawattimmar per år för det eller de år som ligger till grund för registreringen beaktas inte heller den övriga elen vid

² Senaste lydelse 2006:1016.

³ Senaste lydelse 2006:1016.

60 megawattimmar för varje beräkning av kvotplikten. miljon kronor av försäljningsvärdet av företagets produktion under beräkningsåret.

4. El som en elanvändare själv har producerat och använt, om produktionsanläggningens generator har en märkeffekt om högst 50 kilowatt.

5. El som har använts i produktionen av el (hjälpkraft).

6 §⁴

Kvotplikten inträder

1. när en elleverantör som avses i 1 § 1 börjar leverera elen,

2. när en elanvändare som avses i 1 § 2 börjar använda elen, och

3. när ett elintensivt företag har uppnått den elanvändning som anges i 1 kap. 2 § 5. 3. när en elintensiv industri har registrerats.

7 §⁵

Den som är kvotpliktig skall skriftligen anmäla sig hos tillsynsmyndigheten senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde.

När anmälan gjorts skall den som anmälan avser registreras hos tillsynsmyndigheten.

Den som är kvotpliktig enligt 1 § 1 eller 2 ska skriftligen anmäla sig hos tillsynsmyndigheten senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde.

När anmälan gjorts ska den som anmälan avser registreras hos tillsynsmyndigheten.

7 a §

Efter skriftlig ansökan ska tillsynsmyndigheten pröva om kraven för att vara en elintensiv industri enligt 1 kap. 2 § 5 uppfylls.

Om tillsynsmyndigheten finner att sökanden är en elintensiv industri enligt vad som anges i 1 kap. 2 § 5 ska myndigheten fatta beslut om registrering.

Ett sådant beslut om registrering innebär att kvotplikt inträder och att sådan el som avses i 4 § 3 inte ska beaktas när kvotplikten beräknas.

När en registreringsperiod har löpt ut ska tillsynsmyndigheten pröva och besluta i frågan om fortsatt registrering.

⁴ Senaste lydelse 2006:1016.

⁵ Senaste lydelse 2006:1016.

7 b §

Ett beslut om registrering som elintensiv industri gäller för en period om tre år från tidpunkten för beslutet. Om en elintensiv industri registreras enligt 1 kap. 2 § 5 b gäller dock ett beslut om registrering endast för ett år.

7 c §

I samband med att frågan om registrering som elintensiv industri prövas ska tillsynsmyndigheten pröva frågan om befrielse från deklarationsskyldigheten enligt 9 § andra stycket.

Ett beslut om befrielse från deklarationsskyldigheten gäller för samma period som ett beslut om registrering som elintensiv industri. Tillsynsmyndighetens ställningstagande i fråga om befrielse från deklarationsskyldigheten ska framgå av beslutet om registrering som elintensiv industri.

8 §⁶

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig utan att ha anmält sig för registrering enligt 7 §, *skall* myndigheten registrera denne. Innan en sådan registrering sker, *skall* den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig *enligt 1 § 1 eller 2* utan att ha anmält sig för registrering enligt 7 §, *ska* myndigheten registrera denne.

Innan en sådan registrering sker, *ska* den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

9 §⁷

Den som är kvotpliktig *skall* senast den 1 mars varje år ge in en deklARATION till tillsynsmyndigheten med uppgifter om

Den som är kvotpliktig *ska* senast den 1 mars varje år ge in en deklARATION till tillsynsmyndigheten med uppgifter om

⁶ Senaste lydelse 2006:1016.

⁷ Senaste lydelse 2006:1016.

1. den sålda eller använda el som *skall* ligga till grund för beräkningen av kvotplikten enligt 4 kap. 3 §,

2. det antal elcertifikat som enligt 10 § *skall* annulleras och, i förekommande fall,

3. sådan elanvändning som avses i 4 § 1–3 eller 5, eller

4. sådan elproduktion som avses i 5 §.

1. den sålda eller använda el som *ska* ligga till grund för beräkningen av kvotplikten enligt 4 kap. 3 §,

2. det antal elcertifikat som enligt 10 § *ska* annulleras och, i förekommande fall,

En registrerad elintensiv industri är inte deklara-tions-skyldig enligt första stycket, om kvotplikten endast omfattar sådan el som enligt 4 § 3 inte ska beaktas vid beräkning av kvotplikten.

5 kap.

3 §⁸

Om den kvotpliktige i sin deklara-tion har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter av betydelse för kvotpliktens om-fattning, får tillsynsmyndigheten efter den 1 september besluta om eller ändra ett beslut om kvot-pliktavgift. Ett sådant beslut får dock inte meddelas efter utgången av det femte året efter det kalen-derår då beslut skulle ha fattats enligt 2 §.

Om den kvotpliktige i sin deklara-tion *eller i en ansökan om registrering* har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter av betydelse för kvotpliktens om-fattning, får tillsynsmyndigheten efter den 1 september besluta om eller ändra ett beslut om kvotplikt-avgift. Ett sådant beslut får dock inte meddelas efter utgången av det femte året efter det kalenderår då beslut skulle ha fattats enligt 2 §.

6 kap.

Avregistrering av kvotpliktiga

Kvotpliktens upphörande och avregistrering av kvotpliktiga

7 a §⁹

Den som är *registrerad som kvotpliktig men som inte levererar el som avses i 4 kap. 1 § 1, inte använder el som avses i 4 kap. 1 § 2, eller som inte använder el i en sådan utsträckning som följer av 4 kap. 4 § 3, skall inom två veckor från det att kvotplikten upphörde skriftligen anmäla det till tillsyns-*

Kvotplikten upphör

1. när en kvotpliktig elleverantör inte längre levererar el till elanvändare,

2. när en kvotpliktig elanvändare inte längre använder el som avses i 4 kap. 1 § 2, eller

3. när en elintensiv industri har avregistrerats.

⁸ Senaste lydelse 2006:1016.

⁹ Senaste lydelse 2006:1016.

myndigheten.

När anmälan gjorts *skall* den som anmälan avser avregistreras hos tillsynsmyndigheten.

Den som inte längre är kvotpliktig enligt 4 kap. 1 § 1 eller 2 ska inom två veckor från det att kvotplikten upphörde skriftligen anmäla det till tillsynsmyndigheten. När anmälan gjorts ska den som anmälan avser avregistreras hos tillsynsmyndigheten.

En registrerad elintensiv industri ska avregistreras

a) när en registreringsperiod har löpt ut och kraven för att registreras för en ny period inte uppfylls,

b) om den elintensiva industrin begär det, eller

c) om registreringen baserats på oriktiga eller vilseledande uppgifter.

7 c §¹⁰

När kvotplikten har upphört *skall* den som var kvotpliktig senast den 1 mars året efter det beräkningsår då kvotplikten upphörde ge in en slutlig deklaration. Deklarationen *skall* innehålla de uppgifter som anges i 4 kap. 9 §.

Kontoföringsmyndigheten *skall* den 1 april samma år annullera det antal elcertifikat som kontohavaren angett i sin slutliga deklaration. Elcertifikat som anges i 4 kap. 10 § får dock inte annulleras.

När kvotplikten har upphört *ska* den som var kvotpliktig *och deklarationsskyldig enligt 4 kap. 9 § första stycket* senast den 1 mars året efter det beräkningsår då kvotplikten upphörde ge in en slutlig deklaration. Deklarationen *ska* innehålla de uppgifter som anges i 4 kap. 9 § *första stycket*.

Kontoföringsmyndigheten *ska* den 1 april samma år annullera det antal elcertifikat som kontohavaren angett i sin slutliga deklaration. Elcertifikat som anges i 4 kap. 10 § får dock inte annulleras.

8 §¹¹

Den som är eller har varit kvotpliktig *är skyldig att* genom räkenskaper, anteckningar eller på annat sätt se till att det finns underlag för att fullgöra deklarationsskyldigheten *enligt 7 c § första stycket eller 4 kap. 9 §. Sådana handlingar skall* bevaras i sju år efter

Den som är eller har varit kvotpliktig *ska* genom räkenskaper, anteckningar eller på annat sätt se till att det finns underlag för att fullgöra deklarationsskyldigheten *eller, om deklarationsskyldighet inte föreligger, underlag för att styrka elintensitet och undantag*

¹⁰ Senaste lydelse 2006:1016.

¹¹ Senaste lydelse 2006:1016.

utgången av det år då deklara-
tionsskyldigheten förelåg.

från deklarationsskyldighet.
Sådant underlag ska bevaras i sju
år efter utgången av året efter
beräkningsåret för kvotplikt.

12 §¹²

Om en deklaration enligt 7 c §
första stycket eller 4 kap. 9 § inte
lämnas i rätt tid, skall den
deklarationsskyldige betala en
förseningsavgift med 1 000 kronor
till staten. Tillsynsmyndigheten
skall pröva frågor om sådana
avgifter.

En förseningsavgift skall efter-
ges, om underlåtenheten att lämna
deklaration i rätt tid framstår som
ursäktlig med hänsyn till
omständigheter som den deklara-
tionsskyldige inte har kunnat råda
över. Avgiften skall också efterges
om det framstår som uppenbart
oskäligt att ta ut den.

Om en deklaration enligt 7 c §
första stycket eller 4 kap. 9 §
första stycket inte lämnas i rätt tid,
ska den deklarationsskyldige
betala en förseningsavgift med
1 000 kronor till staten. Tillsyns-
myndigheten ska pröva frågor om
sådana avgifter.

En förseningsavgift ska efterges,
om underlåtenheten att lämna
deklaration i rätt tid framstår som
ursäktlig med hänsyn till
omständigheter som den deklara-
tionsskyldige inte har kunnat råda
över. Avgiften ska också efterges
om det framstår som uppenbart
oskäligt att ta ut den.

14 §¹³

En ansökan om godkännande
enligt 2 kap. 5 §, en ansökan om
förlängd tilldelningsperiod enligt
2 kap. 10 §, en anmälan för regi-
strering enligt 4 kap. 7 §, en
deklaration enligt 4 kap. 9 §, en
anmälan för avregistrering enligt
6 kap. 7 a § första stycket och en
slutlig deklaration enligt 6 kap.
7 c § första stycket samt till-
hörande handlingar får överföras
elektroniskt.

Ansökningar, anmälningar och
deklarationer med därtill hörande
handlingar får överföras elek-
troniskt till tillsynsmyndigheten.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten
får meddela föreskrifter om sådan överföring.

7 kap.

1 §¹⁴

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen
1. bryter mot skyldigheten att göra en anmälan enligt 4 kap. 7 § första
stycket eller, såvitt gäller elanvändare, 6 kap. 7 a första stycket, eller

¹² Senaste lydelse 2006:1016.

¹³ Senaste lydelse 2006:1016.

¹⁴ Senaste lydelse 2006:1016.

2. i en deklARATION som avses i 4 kap. 9 § eller 6 kap. 7 c § första stycket lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift om mängden såld, använd eller producerad el.

Är ett brott som avses i första stycket att anse som grovt, *skall* dömas till fängelse i högst två år. I ringa fall döms inte till ansvar.

2. i en deklARATION som avses i 4 kap. 9 § *första stycket* eller 6 kap. 7 c § första stycket lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift om mängden såld, använd eller producerad el.

Är ett brott som avses i första stycket att anse som grovt, *ska* dömas till fängelse i högst två år. I ringa fall döms inte till ansvar.

8 kap.

1 §¹⁵

Beslut av tillsynsmyndigheten i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. godkännande av anläggningar enligt 2 kap. 5 §,
2. ny eller förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 9 eller 10 §,
3. registrering enligt 4 kap. 8 §, 3. *registrering och befrielse från deklARATIONSSKYLDIGHET* enligt 4 kap. 7 a och 7 c §§ och registrering enligt 4 kap. 8 §,
4. kvotpliktsavgift enligt 5 kap. 1 och 3 §§,
5. begäran som förenats med vite enligt 6 kap. 2 §,
6. föreläggande som förenats med vite enligt 6 kap. 3 §,
7. återkallelse av godkännande enligt 6 kap. 6 §,
8. sanktionsavgift enligt 6 kap. 7 §,
9. avregistrering enligt 6 kap. 7 b §, 9. avregistrering enligt 6 kap. 7 a § tredje stycket och 6 kap. 7 b §,
10. föreläggande som förenats med vite enligt 6 kap. 9 §,
11. begäran som förenats med vite enligt 6 kap. 10 §,
12. begäran som förenats med vite enligt 6 kap. 10 a §, och
13. förseningsavgift enligt 6 kap. 12 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

2. Om en ansökan enligt 4 kap. 7 a § kommer in till tillsynsmyndigheten senast den 31 januari 2009 och den som ansökt om registrering uppfyller kraven för att vara registrerad som elintensiv industri, ska tillsynsmyndighetens beslut om registrering gälla från och med den 1 januari 2009.

3. Om ett företag som varit registrerat som kvotpliktigt enligt 1 kap. 2 § 5 i dess lydelse före den 1 januari 2009 inte inkommer med en ansökan enligt 4 kap. 7 a § senast den 31 januari 2009, ska tillsynsmyndigheten avregistrera företaget i enlighet med vad som anges i 6 kap. 7 b §. Ett sådant beslut om avregistrering gäller omedelbart. Ett företag som avregistrerats med stöd av vad som anges i denna övergångsbestämmelse är inte kvotpliktigt för tid från och med den 1 januari 2009.

¹⁵ Senaste lydelse 2006:1016.